

Bretonipalsta

PEVISA ja JTO jatkoajalla 31.12.2021 asti

Koska vuosikokous jouduttiin perumaan korona-rajoitusten vuoksi huhtikuulta, rotujärjestön hallitus haki 31.12.2020 päättyville PEVISA-ohjelmille ja Jalostuksen tavoiteohjelmille vuoden jatkoaikaa. Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta on kokouksessaan 3/2020 24.6.2020 myöntänyt näille katkolla olleille ohjelmille vuoden jatkoajan sellaisenaan. Eli bretonin 2015-2020 voimassa ollut JTO on voimassa vuoden 2021 loppuun asti. Samoin vuodesta 2019 voimassa ollut PEVISA jatkuu sellaisenaan 31.12.2021 asti.

PEVISA ja JTO vuosille 2022-2026 käsitellään vuosikokouksessa keväällä 2021.

Roturyhmästä

Saksanseisojakerhon vuosikokouksen yhteydessä pidettiin myös bretonien roturyhmä. Roturyhmään saapui 9 henkilöä ja keskustelu oli vilkasta. Selkätutkimustulokset puhuttivat ja varsinkin niiden tiimoilta toivottiin selkeää ohjeistusta mitä bretonilta tulisi tutkia, kun sille PEVISA-tutkimuksia tehdään. Pakolliset PEVISA-vaatimuksethan ovat lonkat ja silmät. Lonkkakuvia varten koira joudutaan rauhoittamaan ja siinä samalla olisi hyvä ottaa kuvat myös kyynärpäistä sekä selästä. Selästä yli 1v koira saa lausunnot välimuotoisesta lanne-ristinikamasta (LTV) ja nikamaepämuodostumista (VA). Saadakseen lausunnon spondyloosista (SP), koiran tulee olla yli 2v. Polvitutkimus tehdään koiran ollessa hereillä ja sekin olisi hyvä teettää.

Lisätietoja:

- <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen-kasvuhairio>
- <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/kyynarnivelen-kasvuhairiot>
- <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/polvilumpion-sijoiltaanmeno-patellaluksaatio>
- <https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet>
- <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/perinnolliset-selkamuutokset>

Hannes Lohen tutkimusryhmä tutkii saksanpaimenkoirien LTV-muutoksia (jotka pääsääntöisesti L8 eli koiralla on yksi lannenikama liikaa), mutta ottavat vastaan myös muiden rotujen verinäytteitä (tutkijalle lähetettävä koiran röntgen-kuvat sekä virallinen lausunto – tai epävirallisissa kuvissa kuvanneen eläinlääkärin lausunto). Bretonilla LTV-muutokset vaikuttavat olevan pääsääntöisesti muotoa L6 eli nikamia on yksi liian vähän (ts. viimeinen lannenikama on siirtynyt lanne-ristinikaman puolelle). Mikäli koirallasi on todettu LTV2-4 -muutos ja voisit harkita osallistuvasi tutkimukseen, lue lisää täältä:

<https://www.koirangeenit.fi/projektit/tutkimusprojektit/luustosairaudet/valimuotoinen-lanne->

[ristinikama/](#). Osallistumiseen vaaditaan jo olemassa olevien kuvien ja lausuntojen lisäksi 3ml verta koirasta. Verinäytteen ottaa pääsääntöisesti eläinlääkäri.

Saksanseisojakerhon tietokannan pentulistan ”jalostusvaatimukset täyttävä yhdistelmä”-tämän vaatimukset säilytettiin ennallaan: kasvattajan tulee olla yhteydessä jalostusneuvojiin ennen astutusta, vanhemmista tulee täyttää rotujärjestön terveystarkastus, vanhempien tulee täyttää PEVISA-vaatimukset, vanhemmilla tulee olla näyttelytulos EH tai parempi NUO-luokasta tai vanhempana, vanhemmilla tulee olla vähintään koetulos NUO3, toisella vanhemmista voi olla C-lonkat.

PEVISA:n ja JTO:n käsittelyt tosiaan siirtyivät ensi kevääseen. Nyt kerrattiin viime keväänä JTO:n pohjaksi käytyjä asioita ja roturyhmän niihin antamia suuntaviivoja. **PEVISA-vaatimukset** on haluttu ennallaan säilyviksi. JTO:hon kirjataan **silmien** osalta Kennelliiton ohjeistusten mukaisia suosituksia kunkin sairauden osalta, **polvista** lisätään maininnat ristisideongelmista (mikäli lähisuvussa, ei kannata yhdistää) sekä ”Jos koiralla on diagnosoitu patella luksaation aste 2 tai huonompi tai se on operoitu patella luksaation takia, sitä ei tule käyttää jalostukseen. Astetta 1 sairastavaa koira voi käyttää harkiten jalostukseen, jos sillä on muuta jalostusarvoa. Se tulee yhdistää virallisessa terveeksi todettuun partneriin (aste 0), jolla ei ole suvussa riskiä patella luksaatioon.”. **Epilepsian** osalta ohjeistus säilytetään ennallaan eli epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää ja sen lähisukulaisten kohdalla asiaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. **Kyynärien** osalta kirjataan: ”Jos koiralla on diagnosoitu kyynärniveldysplasian aste 2 tai huonompi, sitä ei tule käyttää jalostukseen. Astetta 1 sairastavaa koira voi käyttää harkiten jalostukseen, jos sillä on olla muuta jalostusarvoa. Se tulee yhdistää terveeksi todettuun partneriin (aste 0), jolla ei ole suvussa riskiä kyynärniveldysplasiaan.” **Selän** osalta noudatetaan Kennelliiton ohjeistuksia eli oireilevat koirat suositellaan jättämään pois jalostuksesta. Kaikkia oireettomia koiria voi käyttää, mutta LTV1–LTV4 -tuloksen saaneet koirat suositellaan yhdistämään vain LTV0-koirien kanssa. Tällaisten yhdistelmien jälkeläisiä suositellaan kuvattavaksi, jotta LTV-muutosten periytymisestä ja merkityksestä saadaan lisää tietoa. **OCD** diagnoosin saanutta tai sen takia operoitua koira ei tule käyttää jalostukseen. **Häntämutka** ei nykytiedon valossa ole selkävioille altistava, joten suositusta häntämutkallisen pennun rekisteröimisestä EJ-rekisteriin muutetaan siten, että sen voi hyvin rekisteröidä FI-rekisteriin. **Napatyräkoiria** ei tule käyttää jalostukseen ilman erityisiä perusteita. **Sydänviat** kirjataan Kennelliiton ohjeistuksen mukaisesti.

Roturyhmän päätteeksi jaettiin Vuoden Nuori Bretoni -kiertopalkinto 90p NUO1-tuloksen saaneelle urokselle Majaniemen That's Perfect, om.&ohj. Ari Hietapelto. Junkkari-voittaja Alpoksen Semi (om.&ohj. Juha Saarela) on syntynyt samana päivänä, mutta oli NUO1-tuloksen (90p) saadessaan 13 päivää vanhempi.

Jalostustarkastuksesta

Rotujärjestön ensimmäinen aikuisten koirien jalostustarkastus järjestettiin vuosikokouksen jälkeisenä sunnuntaina. Kaiken kaikkiaan tapahtumaan oli ilmoitettu 12 koira, mutta kaksi joutui viime metreillä jäämään pois. Jalostustoimikunta oli jalostustarkastusta luotaessa päättänyt, että jalostustarkastus on mahdollisuus poistaa koiran tietoihin kirjattuja negatiivisia huomioita. Eli jos koira on esim. Junkkarissa saanut jonkin hylkäävän merkinnän, on merkintä mahdollista poistaa

mikäli myöhemmin aikuisten koirien jalostustarkastuksessa asian/virheen todetaan korjaantuneen. Tähän mahdollisuuteen tarttuen paikalle oli ilmoitettu bretoni Taikamäen Fera. Ulkomuototuomarit Tarja Kallio ja Joannan Pronin arvioivat Taikamäen Feran avoimeksi ja luottavaiseksi käytökseltään ja ulkomuodoltaan EH:n arvoiseksi. Tämän arvostelun myötä koiran omistaja voi anoa jalostustoimikunnalta Junkkarin myötä koiran tietoihin nousseiden huomioiden poistamista. Arvosteltujen koirien tulokset kirjattiin suoraan rotujärjestön tietokantaan. Kaikki koirat myös valokuvattiin ja kuva lisätään tietokantaan koiran tietoihin.

Sairas kunnes toisin todistetaan – vai terve kunnes toisin todistetaan?

Koiria voidaan tutkia nykypäivänä monin eri tavoin. Tutkimuskeinojen kehittyessä voitaneen rehellisesti sanoa, että täysin tervettä koira ei ole. Mutta miten tutkimuksiin sitten tulisi suhtautua? Oletammeko, että koira on terve, jollei muuta todisteta vai että se on sairas, kunnes toisin todistetaan? Ajatuksenhan tulisi olla, että koira on sairas, kunnes se kyseisen asian osalta terveeksi todistetaan. Eli mikäli meillä on koira, jolta esim. ei ole selkää tutkittu, tulisi parituskumppania etsittäessä lähteä siitä, että tutkimattomalla koiralla on selässä sanottavaa ja näin ollen haluamme sille selän osalta terveeksi tutkitun kumppanin. Useinhan tilanne on kuitenkin se, että tutkimaton ja oireilematon koira tulkitaan terveeksi, mutta esim. LTV2 tuloksen saanut oireilematon koira on sairas. Onko se? Ainakaan yhtään sen enempää kuin se tutkimaton, oireilematon koira?

Tutkimuksilla voidaan helposti – vahingossakin – rajoittaa jalostukseen käytettävissä olevaa koirakantaa. Helpostihan sitä parituskumppania etsiessä tulee poistaneeksi vaihtoehdot, joilla on esim. siellä selässä jotain sanottavaa virallisen tutkimustuloksen perusteella. Pitäisikö kuitenkin selvittää, oireileeko ko. koira jotenkin vai onko tulos (ainakin toistaiseksi) vain paperilla siksi, että omistaja on tuollaisen tutkimuksen suorittanut? Eli pitäisikö ko. koiraa silloin kohdella kuten kohdellaan sitä tutkimatonta verrokkia?

Bretoneilla on ilmoitettuna selästään oireilevia – ja tutkimuksen myötä sairaiksi osoitettuja (eli tulos on jotain muuta kuin ”nolla”) koiria. On myös iäkkäämpiä, jonkin selkälausunnon saaneita, jotka eivät oireile. Meillä on myös useita polvivikaisia (osa oireilee, osa ei) tulosten perusteella (tulos jälleen jotain muuta kuin ”nolla”). Lisäksi eturistisiteitä on napsahdellut poikki siellä sun täällä. Etupäistä (kynnärät lähinnä) löytyy sanomista. Olkanivelen OCD:tä on jalostusneuvojen tiedossa vain pari. Silmistä löytyy sanomista lähinnä vain tuontikoirilta. Suurimmalla osalla todettu silmänsairaus ei ainakaan suuremmalti muutu vuosien kuluessa ja vielä harvemmallalla sairaudesta tulee ongelmia. Toki niitäkin on, joilla on päädytty jopa silmän poistoon sairauden edetessä.

Tutkimusten pointtina tulisi pitää sitä, että A) saamme tietoa koirakannastamme ja sen ”vikaisuudesta”, B) voimme valita jalostusyhdistelmät siten, että emme yhdistä kahta samasta vaivasta ”kärsivää” koira. Sitä täysin tervettä yksilöä kun ei ole.

PEVISA vaatii tällä hetkellä lonkkakuvaustuloksen (D ja huonompi menee ulos jatkosta) ja silmätutkimuksen (mikään tulos ei estä jalostuskäyttöä). Onko tämä hyvä? Pitäisikö olla myös polvi- ja kynnärkuvauspakko, ilman, että tulos vaikuttaa? Pitäisikö lonkissa huomioida ennemmin koiran indeksi-arvo kuin sen oma tulos? Entä se selkä? Tulosten – ja myös omistajien ilmoitusten

perusteella – selkä vaikuttaa olevan bretonin heikko kohta. Selkäkipua oireilevan koiran oireet nähdään melko usein. Muutoinhan on useassa tutkimuksessa osoitettu, että koiran kipu tunnistetaan harvoin. Ts. omistaja tiedostaa koiran käytöksen muuttuneen, mutta ei näe muutosta kivun osoituksena.

Kevään 2021 roturyhmässä on jälleen mahdollisuus keskustella mielen päällä olevista asioista, mutta PEVISA 2022-2026 muodostuu vuoden 2020 roturyhmän keskustelujen perusteella.

Teksti: Päivi Reiman ja Sanna Rauhamäki